

Seppo Honkapohja

Suomen Pankki

Suomen talous

Kohti laaja-alaisempaa kasvua, vienti kirittää investointeja

**Suomen Tukkukauppioiden Liiton tilaisuus
20.9.2017**

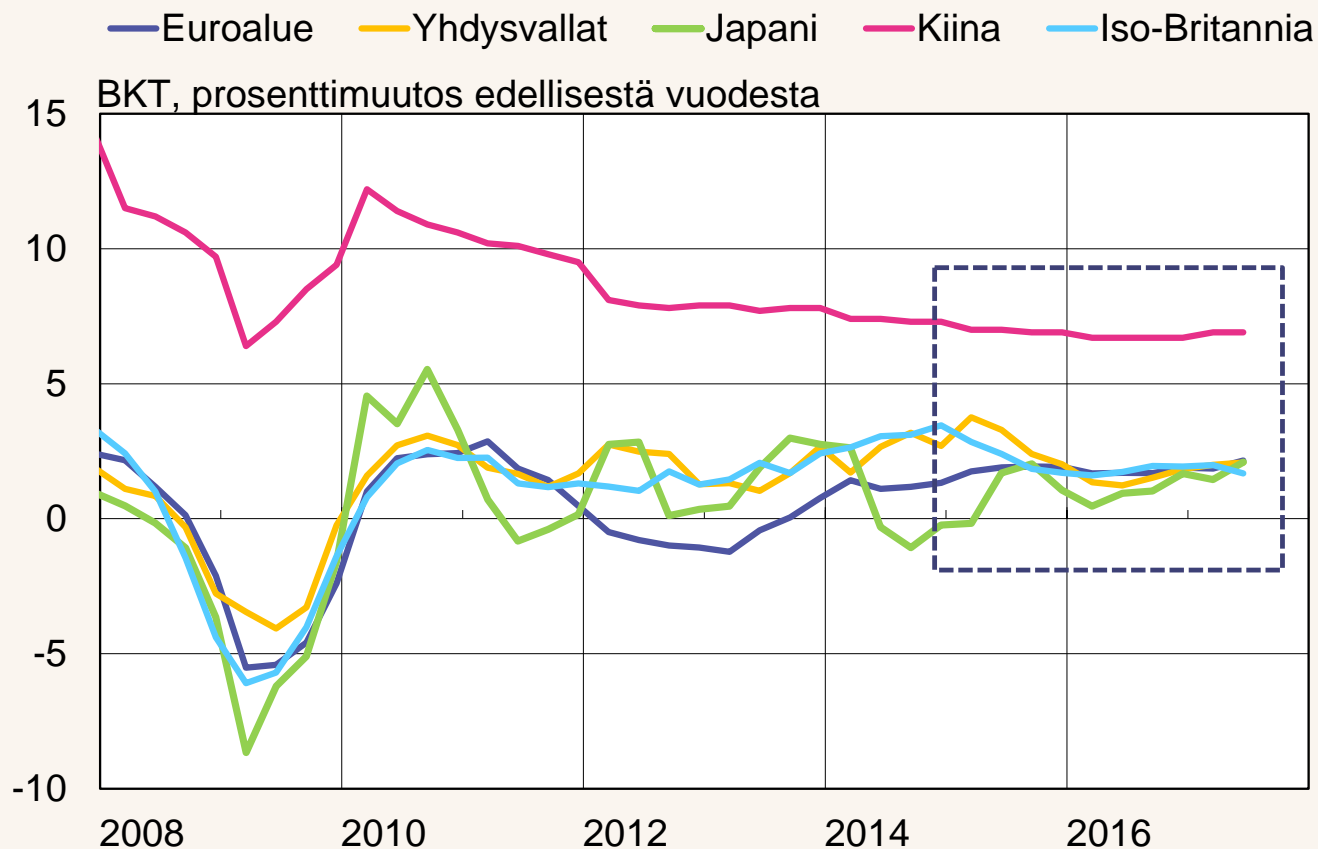

Maailman ja Euroalueen talous

Maailmantalouden kasvu ollut vakaata

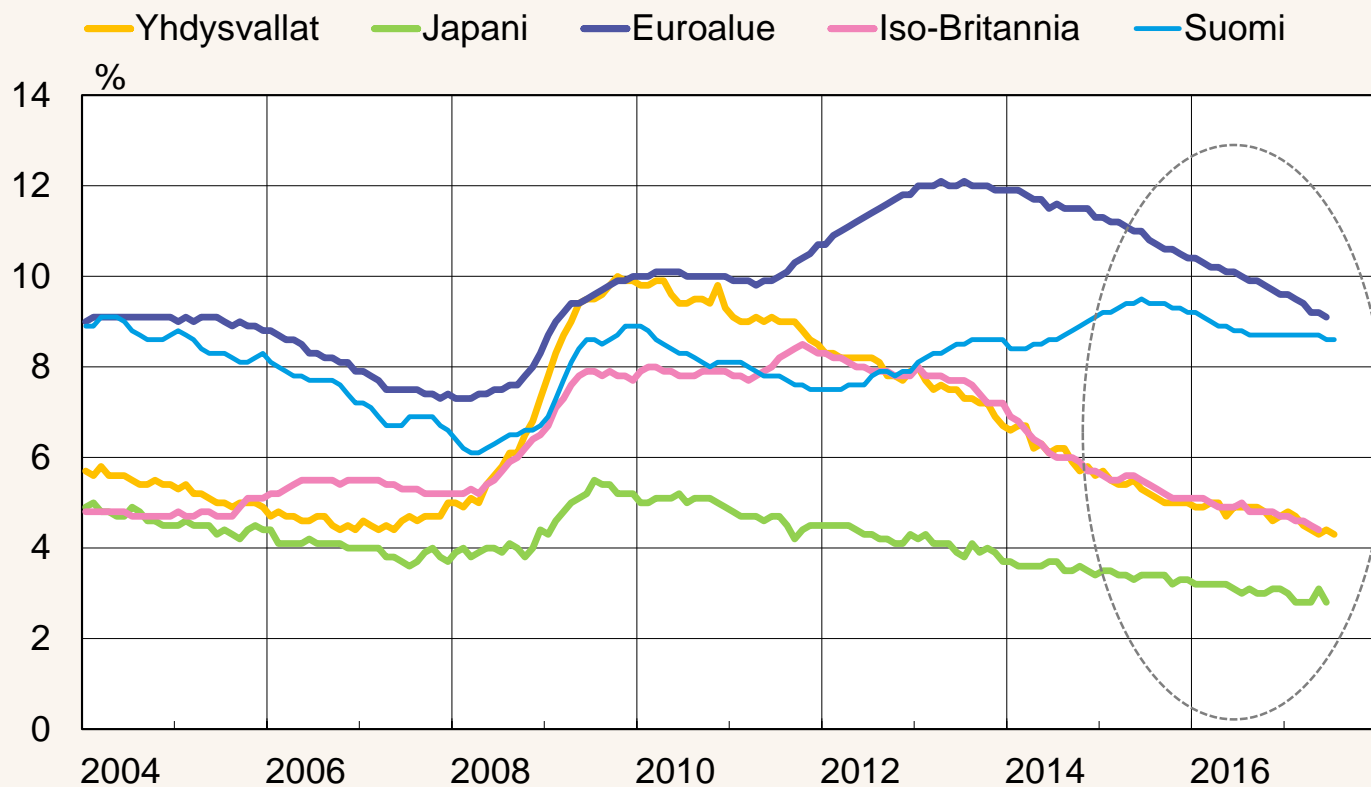
Lähteet: Maiden tilastoviranomaiset ja Macrobond.

patu32427@BKT

Työttömyys vähentynyt edelleen

Työttömyysaste

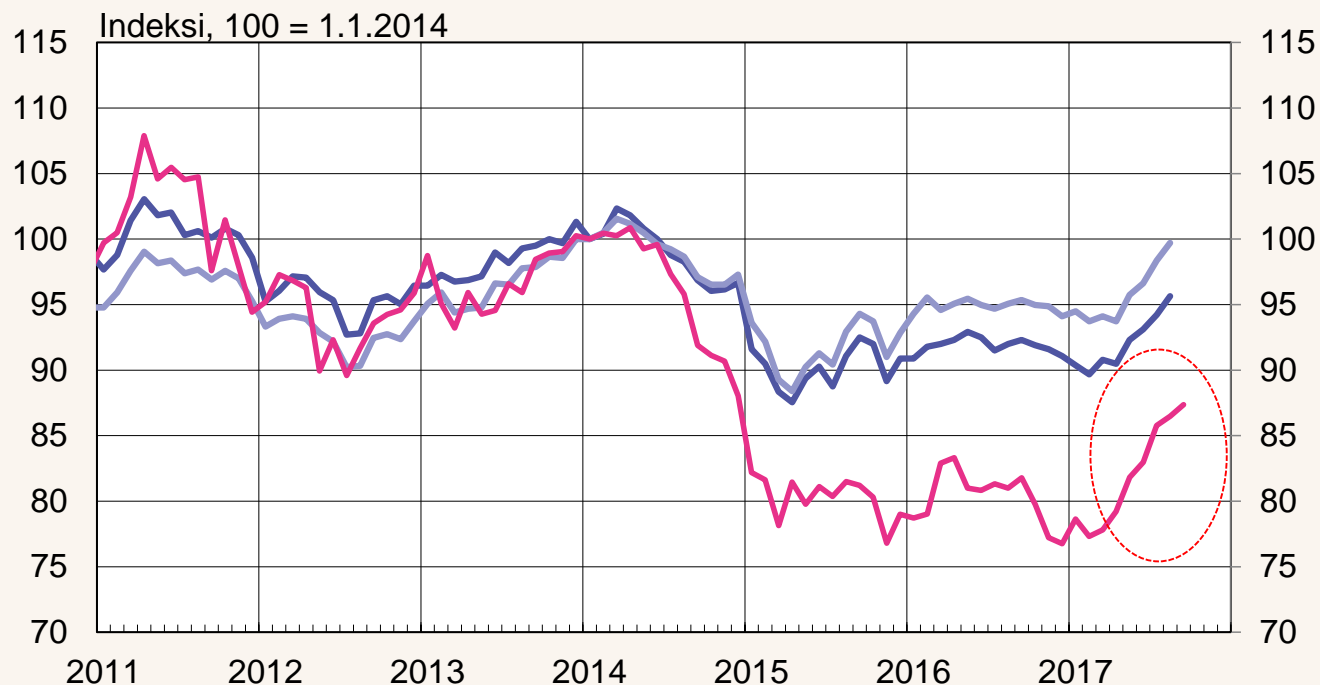
Lähde: Kansalliset tilastoviranomaiset (Macrobond).

32427@työttömyys

Euro vahvistunut kaikkia päävaluuttoja vastaan

- Reaalinen kauppapainoinen valuuttakurssi
- Nimellinen kauppapainoinen valuuttakurssi
- USD / EUR

Lähde: JP Morgan, Macrobond.
Kun indeksi nousee, euro vahvistuu.

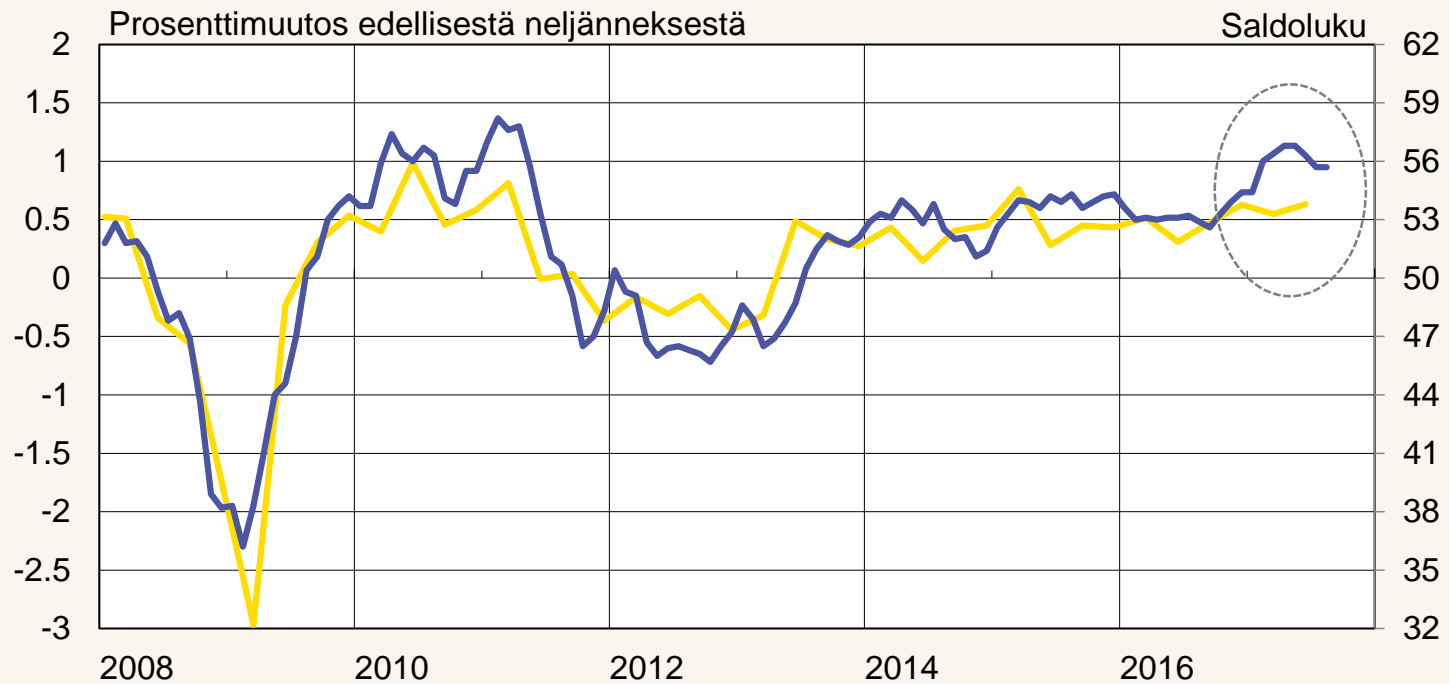
34131@forex

Euroalueen kasvu suotuisaa

— BKT (vasen ast.)

— Euroalueen ostopäälliköiden indeksi, teollisuus ja palvelut (oikea ast.)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

34235@EA BKT&PMI

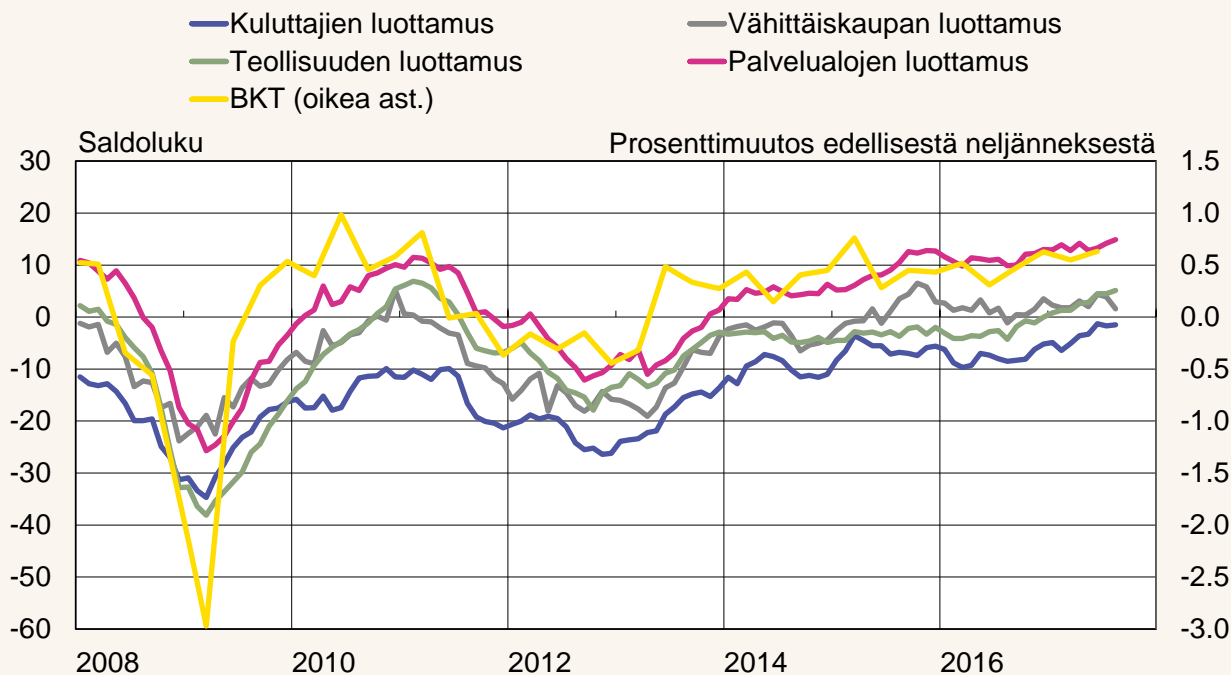
IMF:n heinäkuun ennuste maailmantalouden kasvulle ennallaan

IMF July 2017 WEO

	% Apr. WEO				
	2016	2017f	2018f	2017	2018
United States	1.6	2.1	2.1	-0.2	-0.4
United Kingdom	1.8	1.7	1.5	-0.3	0
Euro Area	1.8	1.9	1.7	0.2	0.1
Germany	1.8	1.8	1.6	0.2	0.1
France	1.2	1.5	1.7	0.1	0.1
Italy	0.9	1.3	1	0.5	0.2
Spain	3.2	3.1	2.4	0.5	0.3
Japan	1	1.3	0.6	0.1	0
China	6.7	6.7	6.4	0.1	0.2
World Output	3.2	3.5	3.6	0	0
World Trade Volume (goods and services)	2.3	4	3.9	0.2	0

Euroalueen luottamuksen kasvu laaja-alaista

Lähteet: Eurostat ja Euroopan komissio.

34235@EA luottamus

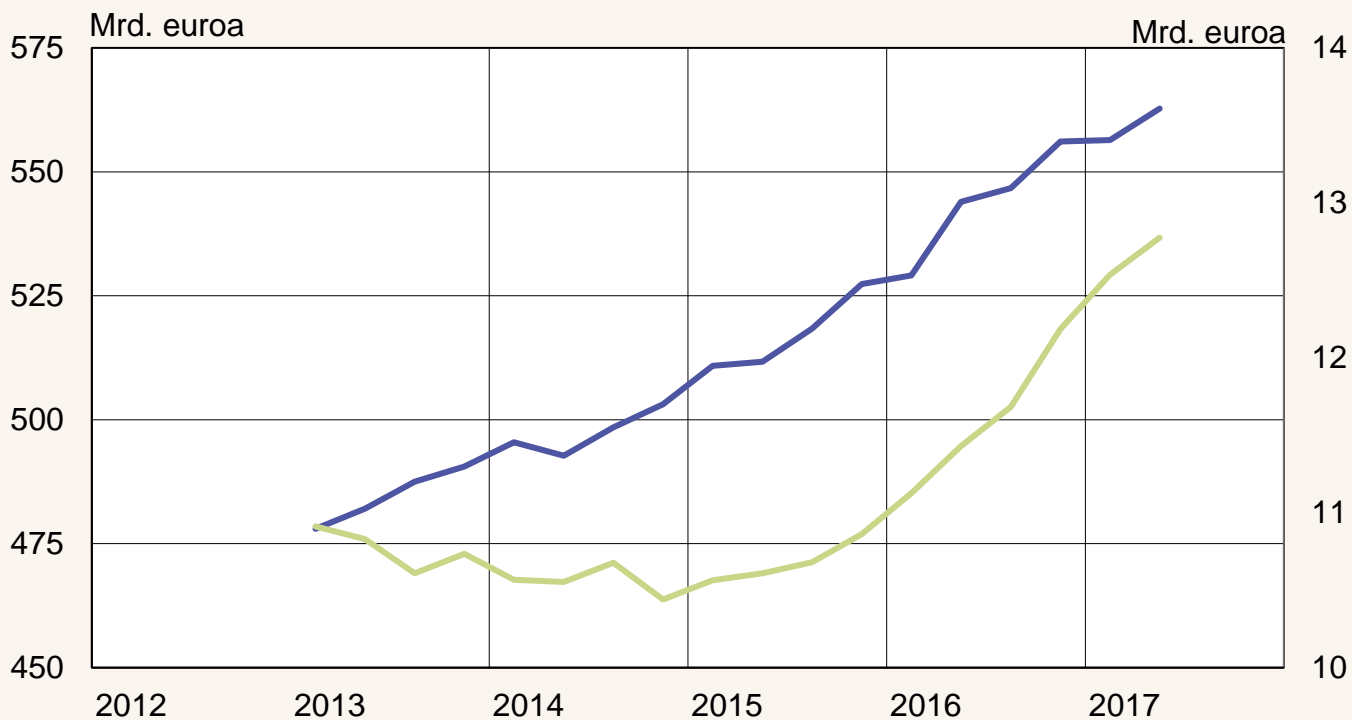

Euroalueen investointien suotuisa kehitys tukee myös suomen investointien kasvua

Investoinnit euroalueella ja Suomessa

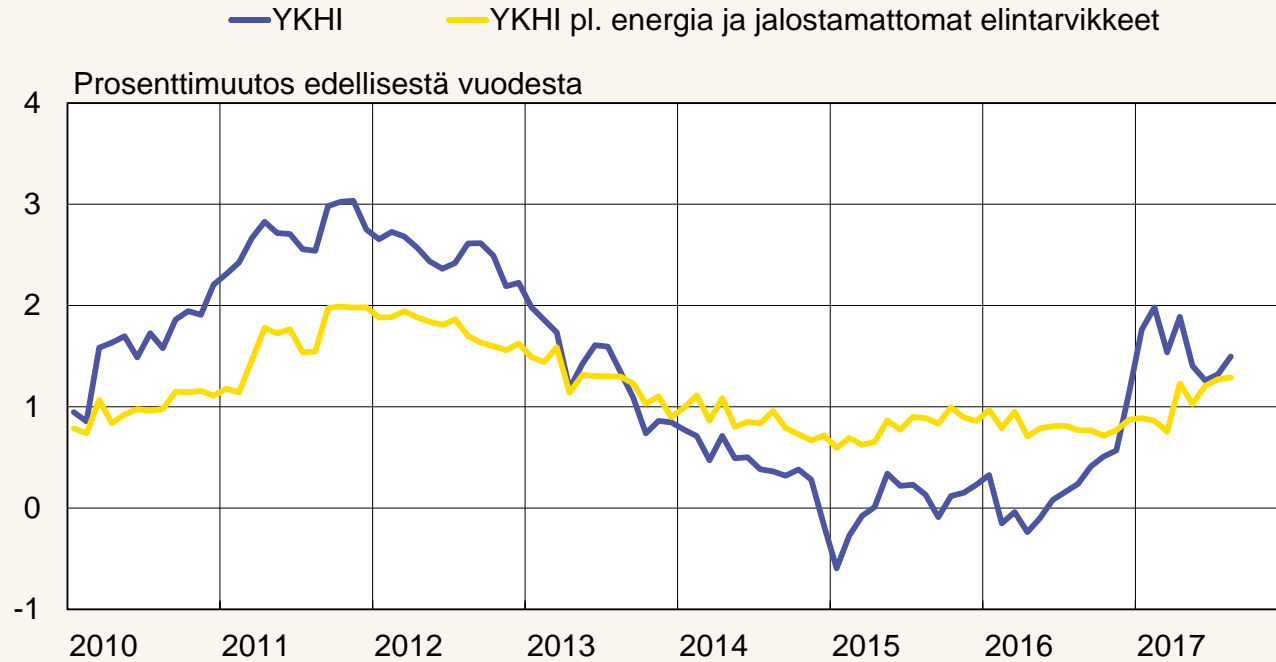
— Investoinnit euroalue (vasen asteikko) — Investoinnit Suomi (oikea asteikko)

Lähteet: Euroopan keskuspankki ja Tilastokeskus.

Euroalueen inflaatio vaimeaa

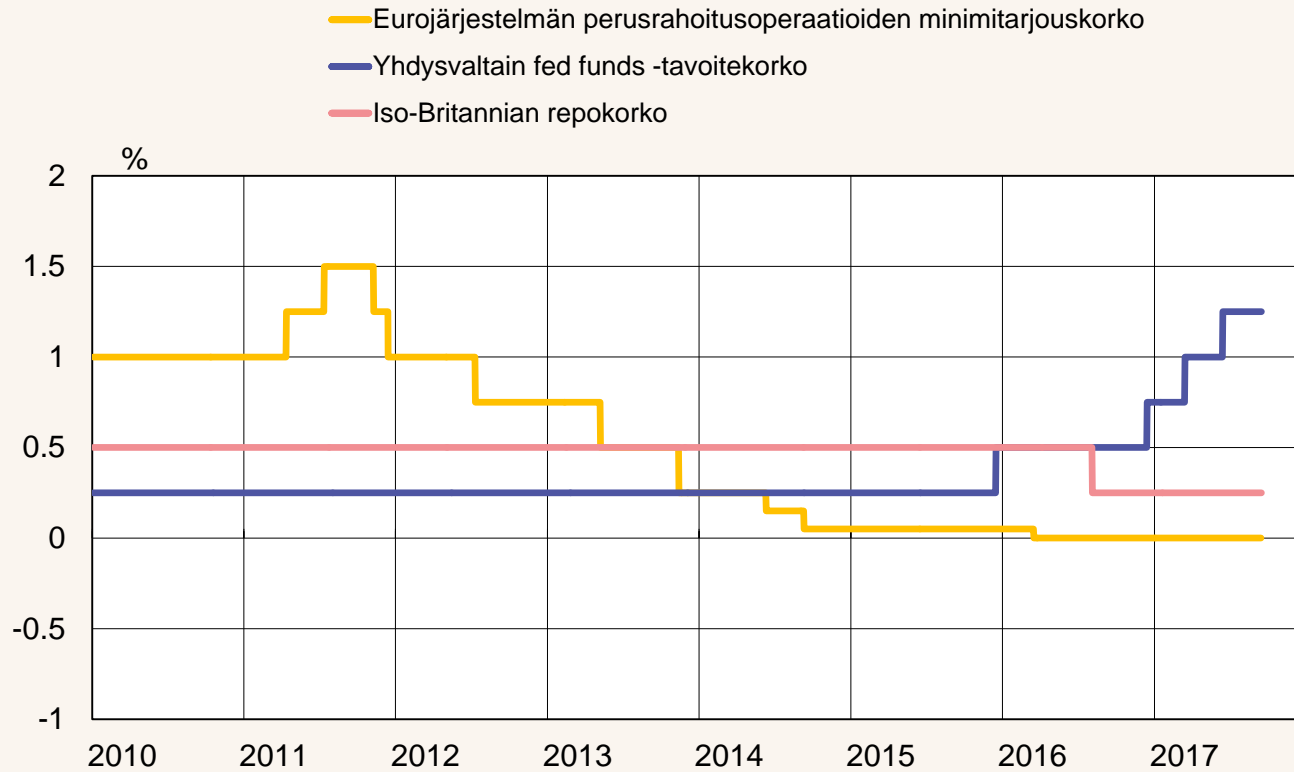

Lähde: Eurostat.

34235@EA inflaatio

Euroalueen rahapolitiikka tukee kasvua

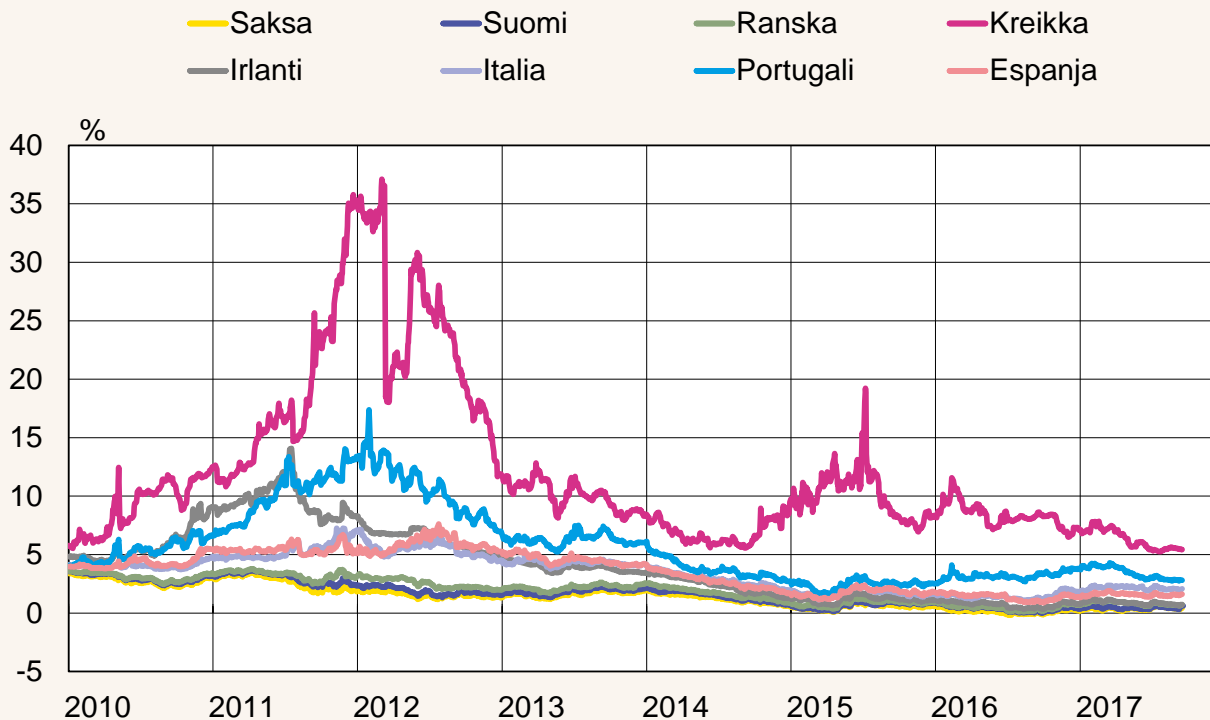

Lähteet: EKP ja Bloomberg.

34235@KP-korot

Rahoitusmarkkinoiden tilanne rauhoittunut, esimerkkinä valtionlainojen pitkät korot

10v. obligaatiokorkoja.

Lähde: Bloomberg.

34235@EA 10v korot

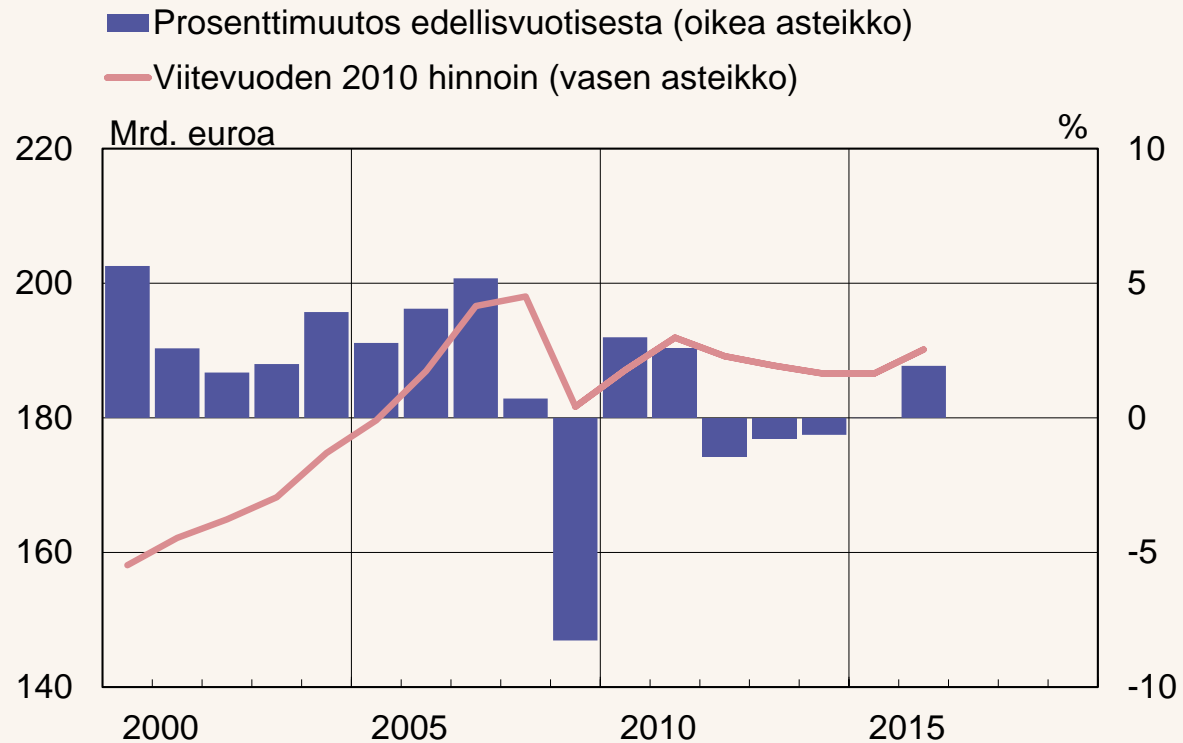

Suomen tilanne

Suomi pääsi kasvuun kiinni vasta vuonna 2016

Kokonaistuotannon määrä

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

13.6.2017
eurojalous.fi
24078 @E&T 3_2017

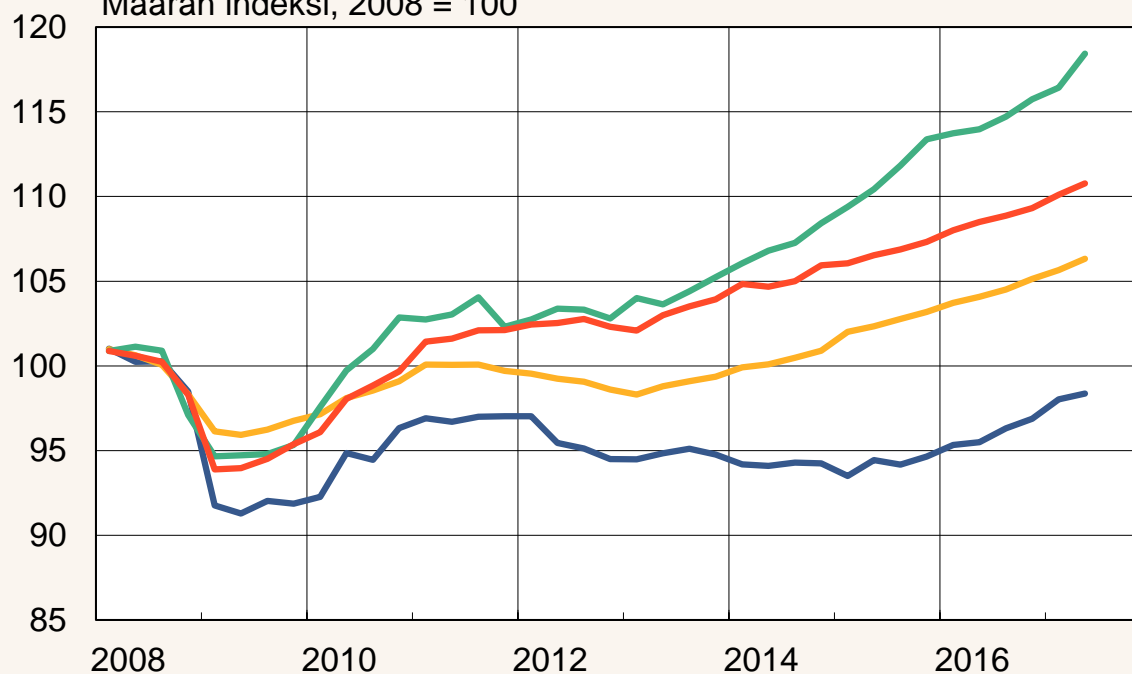

Suomen vuotuinen kasvuvauhti on nyt ohittanut euroalueen, mutta takamatka on huomattava

Bruttokansantuote

— Suomi — Euroalue — Ruotsi — Saksa

Määrän indeksi, 2008 = 100

Lähde: Macrobond.

34328

- ***Vuoden 2017 alkupuoli oli vahva, kun kasvu laajentui vientiin***

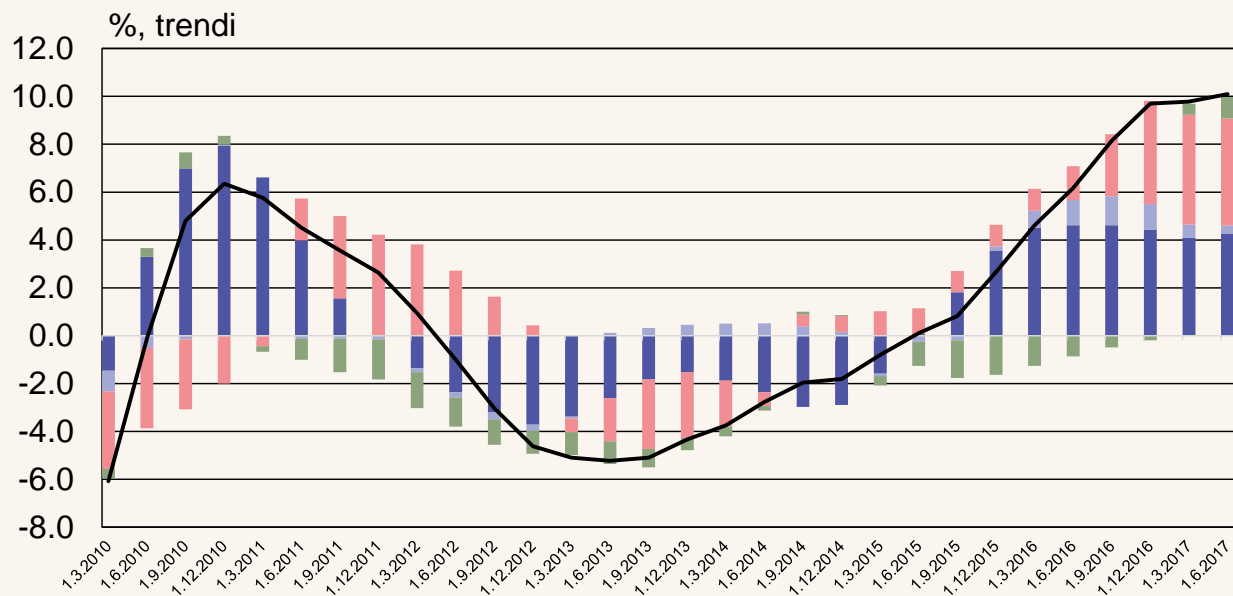

Investoinnit luovat perustaa tulevalle kasvulle ja viennille

Investoinnit suuntautuneet myös tuotannollisiin kohteisiin

Investointien vuosikasvu ja osatekijät

- Talonrakennus
- Koneet, laitteet, kuljetusvälineet
- Investoinnit yhteensä
- Infrarakentaminen
- T&K*

Lähde: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Eurojatalous.fi
13.7.2017
33987@investointikontribuutio_YoY

*Kasvatettavat varat ja henkiset omaisuustuotteet

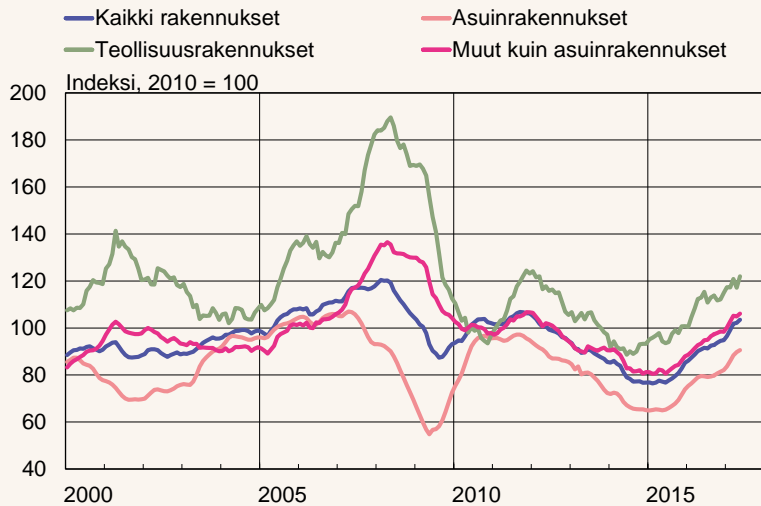

Rakentamisessa ei hidastumista, lupakehitys suotuisaa, aloitukset kasvavat nopeasti

- Koko rakentamisen lupakehitys väheni Q2:lla vuotta aiemmasta
- Rakentamisen volyymit ja aloitukset kasvavat edelleen
- **Runsaat aloitukset ja suotuisa lupakehitys viittaa siihen, että rakentaminen jatkuu vahvana myös loppuvuonna**

Rakentamisen volyyymi

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki (kausipuhdistus).

Eurojatalous.fi
13.7.2017

24515@Uudisrakentamisen vol.ind

Lähde: Tilastokeskus.

24515@Luvat&aloitukset

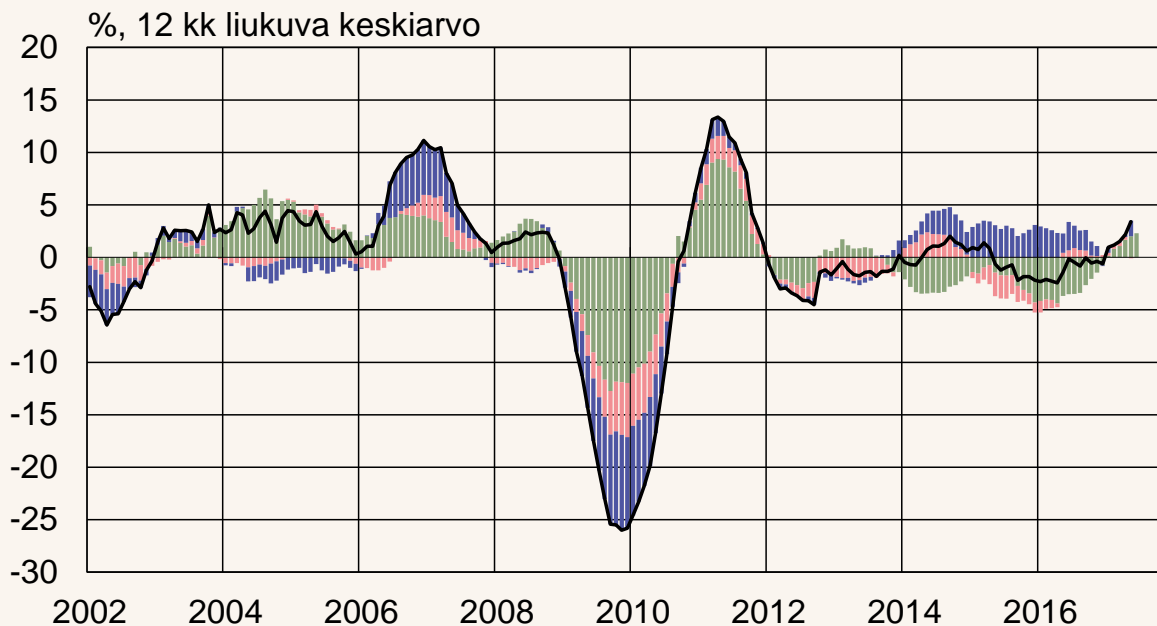

Viennin kasvu hyvässä vauhdissa, vienti kasvanut sekä EU-alueelle että EU:n ulkopuolelle

Vienti vahvistunut

Eri alueiden vaikutus viennin volyymin kasvuun

■ Extra EU   ■ EU28-EA   ■ Euroalue   — Yhteensä

Lähteet: Eurostat ja Suomen Pankin laskelmat.

Eurojalous.fi

13.7.2017

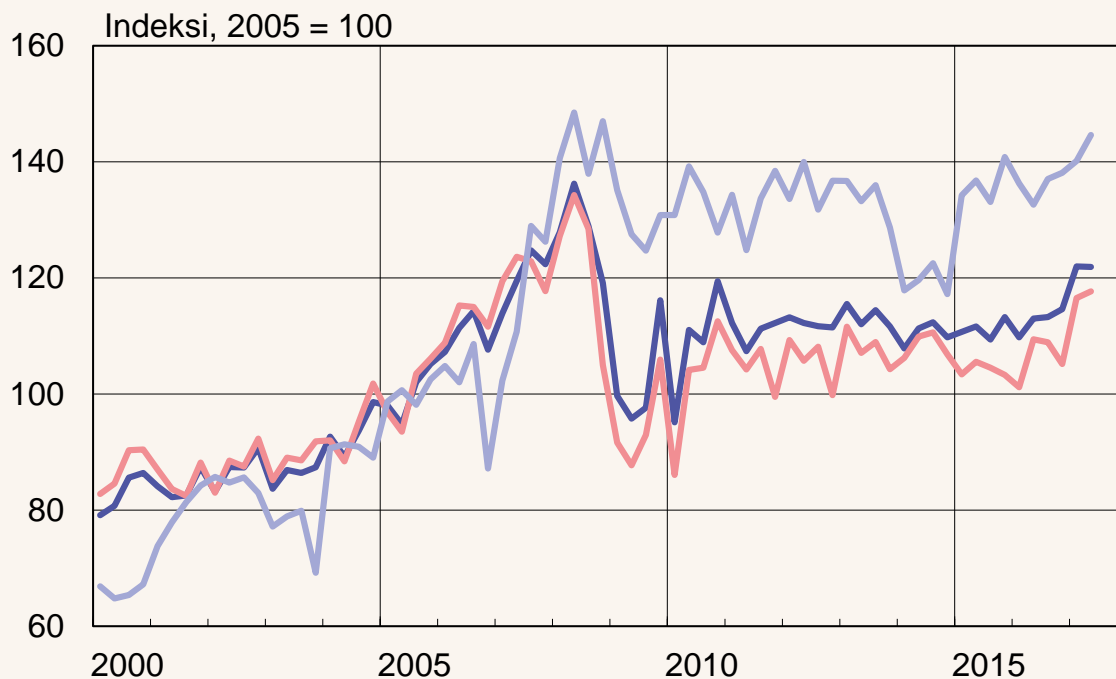
34226@vienninvolkasvukonalueet

Sekä tavaravienti että palveluiden vientiä ovat kasvussa

Viennin määrä

— Tavarat ja palvelut — Tavarat — Palvelut

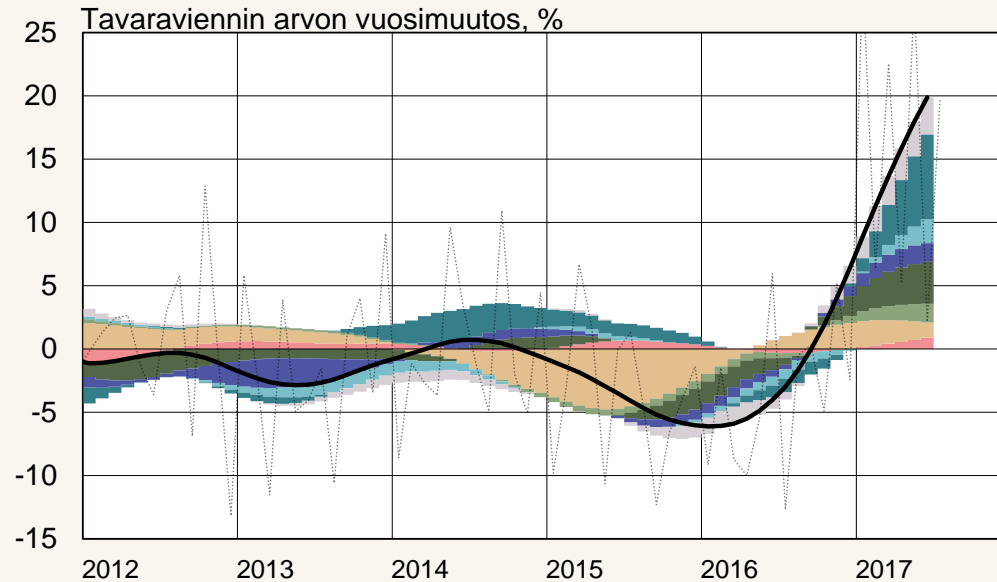
Kausipuhdistettuja lukuja.
Lähde: Tilastokeskus.

Kulkuneuvojen viennin merkitys kasvanut, ja lisäksi kasvu laaja-alaista

Tavaraluokkien kontribuutio viennin arvoon

- Puu- ja paperituotteet
- Kemikaalit ja kemialliset tuotteet
- Tietokoneet ja sähkölaitteet
- Kulkuneuvot
- Trendi
- Jalostetut öljytuotteet
- Perusmetallit ja metallituotteet
- Koneet ja laitteet
- Muut
- Alkuperäinen

HP-suodatettu.

Lähteet: Tulli ja Suomen Pankin laskelmat.

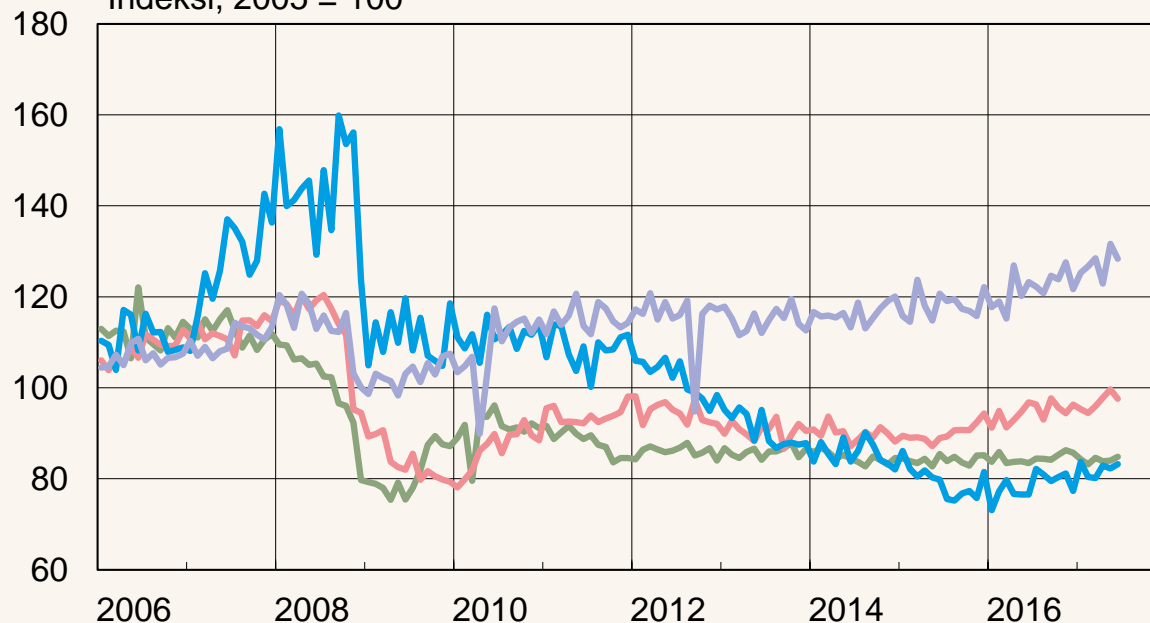
30219@VientiMuutos

Teollisuuden tuotanto kasvanut lähes kaikilla päätoimialoilla

- Metsäteollisuus
- Metalliteollisuus pl. sähkö- ja elektroniikkateollisuus
- Sähkö- ja elektroniikkateollisuus
- Kemianteollisuus

Indeksi, 2005 = 100

Kausipuhdistettuja lukuja.

Lähde: Tilastokeskus.

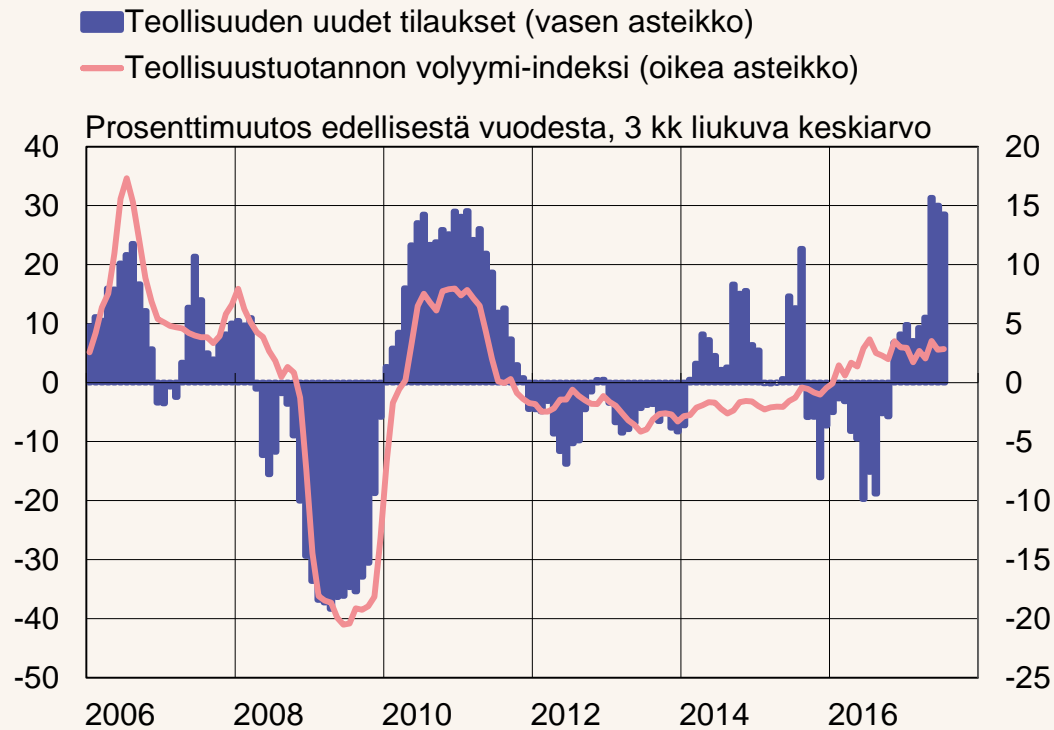
16.3.2017

eurojatalous.fi

24515@Teoll. vol.ind. kp

Teollisuuden uudet tilaukset viittaavat tuotannon kasvuun myös lähiaikoina

Lähde: Tilastokeskus.

Eurojalous.fi
13.7.2017
32631@Kuvio

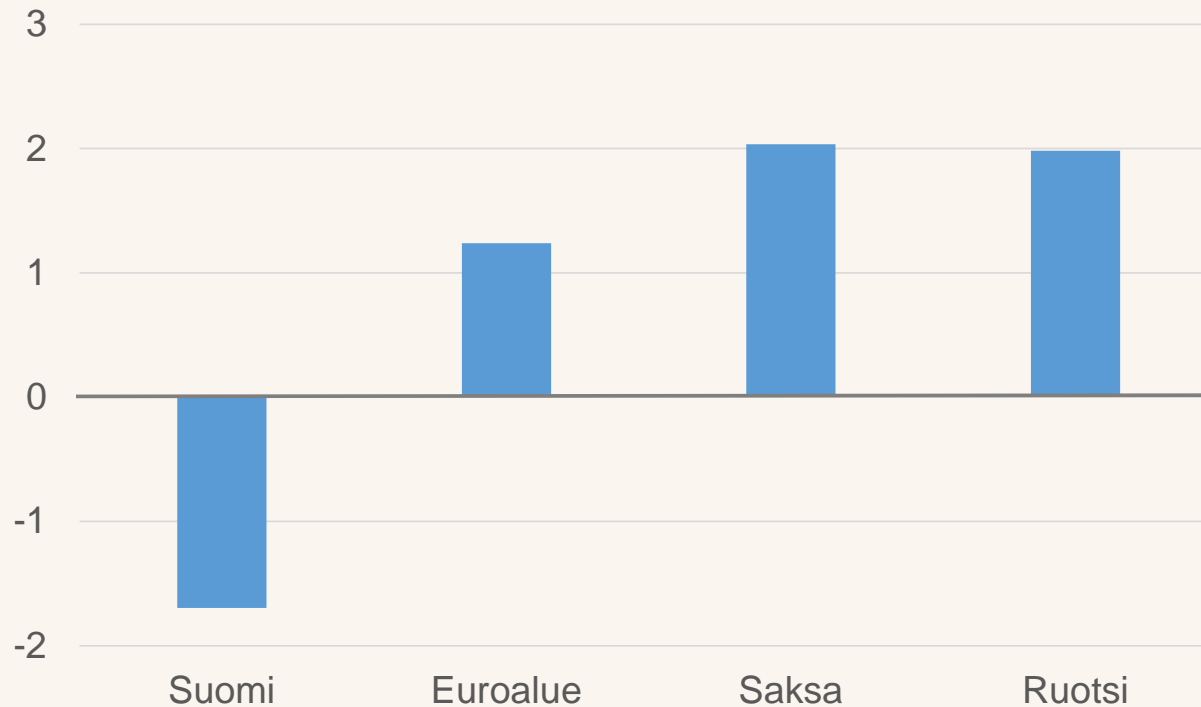
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat, Suomen Pankin laskelmat

Kilpailukyksopimus laskee työkustannuksia yritystoiminnassa vuoden alussa

Työn hinta yritystoiminnassa

Muutos vuotta aiemmasta vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä, %

Työkustannusindeksi (Labour Cost Index, Business economy).
Lähde: Eurostat.

34093

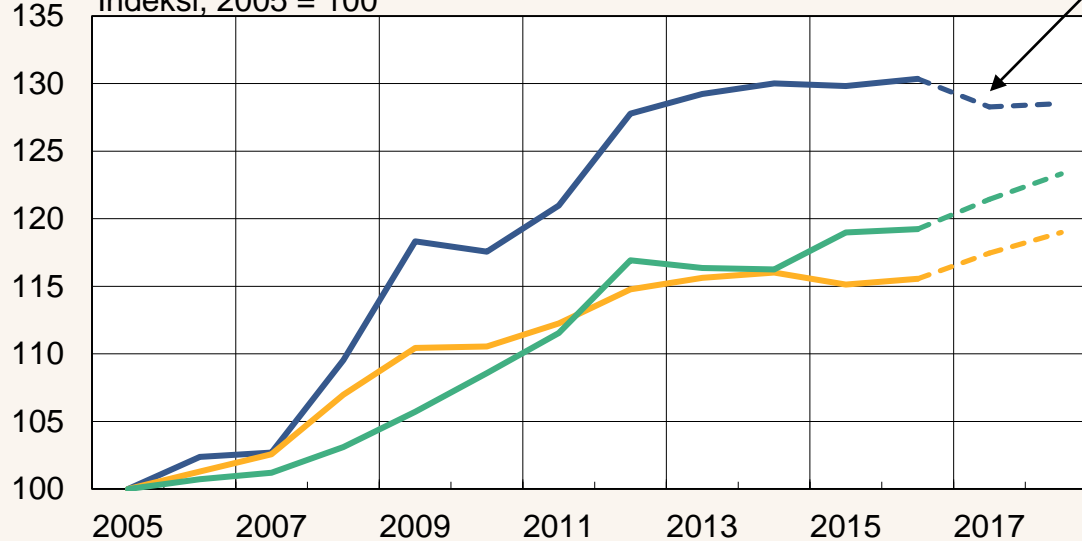

Kustannuskilpailukyvyn paraneminen seuraa sen merkittävää aiempaa heikkenemistä

Vaihtosuhteikorjatut yksikkötyökustannukset*

— Suomi — Euroalue 12** — Kauppakumppanimaat***

Indeksi, 2005 = 100

Suomen Pankin ennuste,
kesäkuu 2017

Ennustettu paraneminen 2017–2018

- Kiky-sopimus
- Oletettu palkkamaltilta 2018
- Muualla kustannusten nousu kiihtyy
- Suomen tuottavuuskehitys elpyy

*) Palkansaajakorvaukset suhteessa kansantulon määrään.

***) Euroalueen 12 ensimmäistä jäsenmaata. ***) 14 perinteistä teollisuusmaata.

Ennusteet: Suomen Pankki (Suomi) ja Euroopan komissio (muut maat).

Lähteet: Tilastokeskus, Suomen Pankki ja Euroopan komissio.

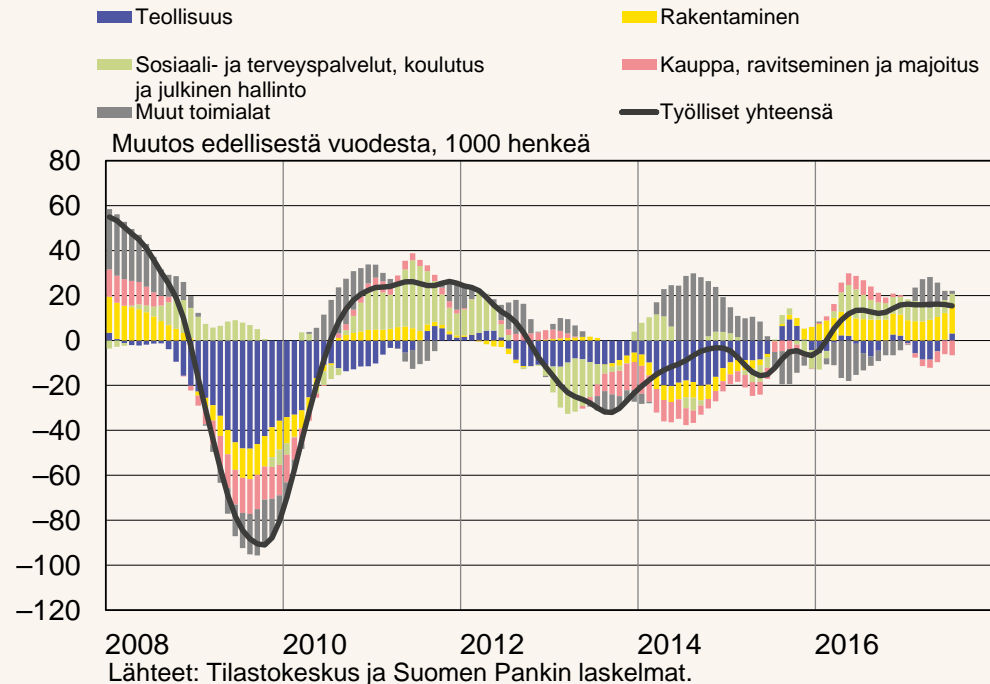
34093

Teollisuuden työllisyys ei ole vielä kasvanut; palvelualat ja rakentaminen työllistävät

- Työllisyys parantunut erityisesti rakentamisessa, teollisuudessa yllättäen hieman heikentynyt
- Kuitenkin avoimien työpaikkojen määrä teollisuudessa lisääntynyt selvästi

16.3.2017
eurojatalous.fi
24515@Työllisyyden muutos trend

Työllisyys kohenee ja työttömyysaste laskee, mutta hitaasti

Lähde: Tilastokeskus.

Eurojalous.fi

13.7.2017

24515@Työttömyysaste&työlliset trend

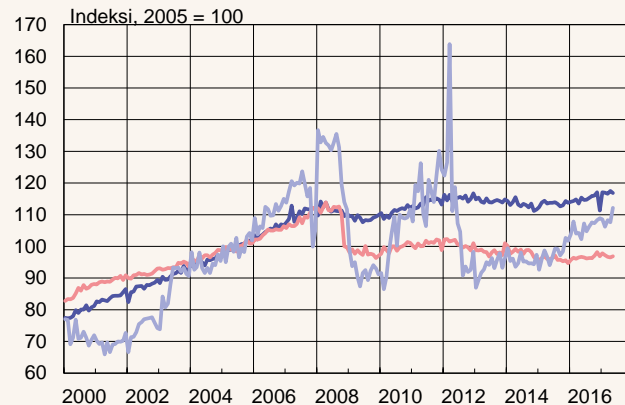

Yksityisen kulutuksen kasvu vahvaa

- Yksityinen kulutus kasvoi 2.6 % vuoden 2017 toisella neljänneksellä vuotta aiemmasta
- Vähittäiskaupan myynnin kasvu ollut reipasta
- Palveluiden liikevaihto tuntuvassa kasvussa
- Kulutus suuntautunut kestäviin kulutustavaroihin ja palveluihin

Kaupan määräindeksit

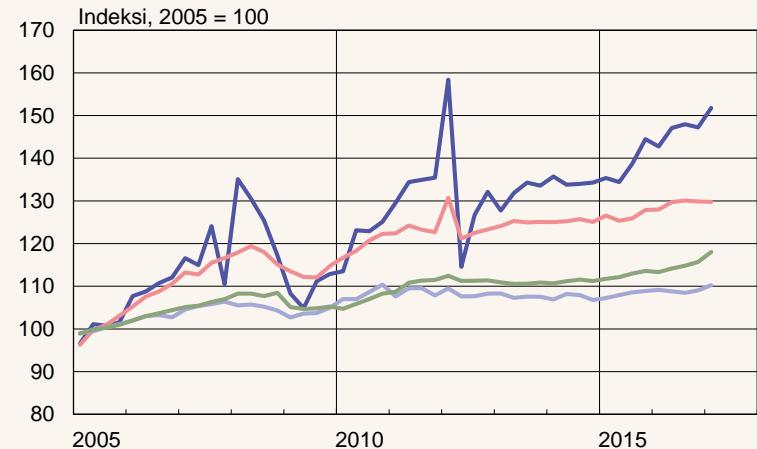
— Vähittäiskauppa — Tukkukauppa — Moottoriajoneuvojen kauppa

Kausipuhdistettuja lukuja.
Lähde: Tilastokeskus.

24515@Kaupan määräindeksit

— Kestävät kulutustavarat — Puolikestävät tavarat
— Lyhytikäiset tavarat — Palvelut

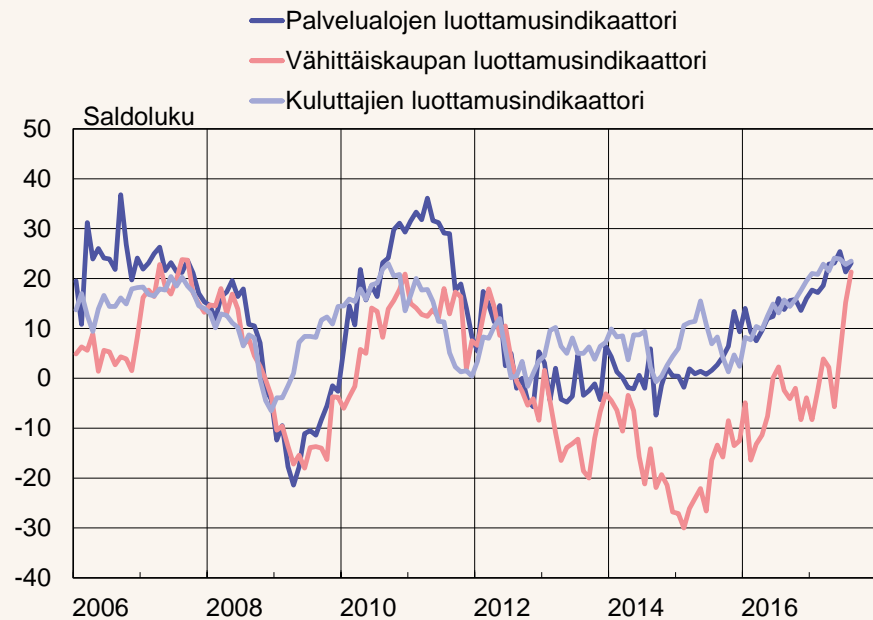

Kausipuhdistettuja lukuja.
Lähde: Tilastokeskus.

24515@Kulutus alaerittäin

Luottamus talouteen vahvistunut

Kausipuhdistettuja lukuja.

Lähde: Euroopan komissio, Tilastokeskus.

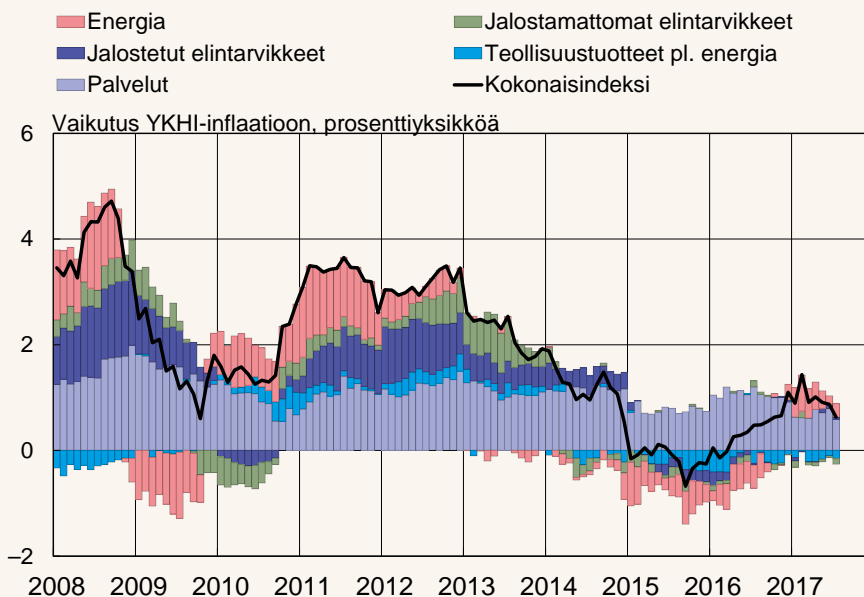
24515@Luott.indik.palv&kaup&kulutt

Inflaatio pysytellyt maltillisena

- YKHI-inflaatio heinäkuussa 0.6 % eli selvästi euroalueen keskimääräistä inflaatiota hitaampaa
- Asuntojen vuokrien nousu nopeaa, 2.5 % toisella neljänneksellä vuotta aiemmasta
- Energian hintoja nostava vaikutus kuitenkin pienentynyt alkuvuoteen nähden

YKHI-hajotelma

YKHI = yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi.

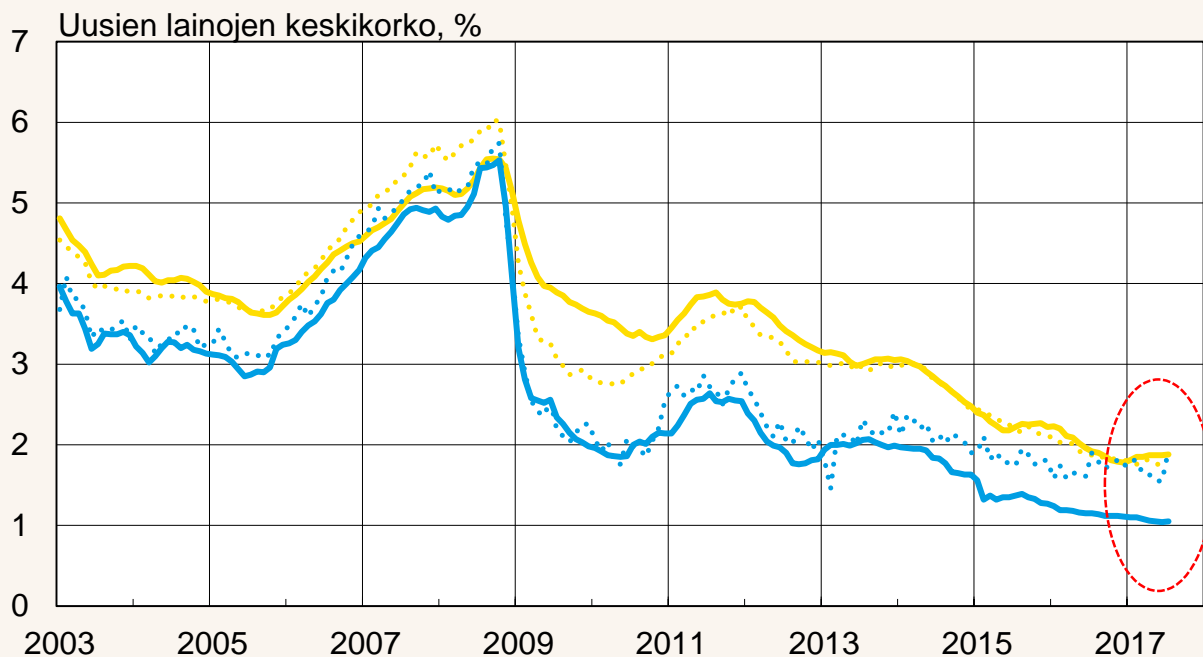
Lähde: Tilastokeskus.

Eurojatalous.fi
13.7.2017
24515@YKHI hajotelma

Lainakorot hyvin matalat Suomessa ja koko euroalueella

- Euroalue, kotitalouslainat
- Suomi, kotitalouslainat
- Euroalue, yrityslainat
- Suomi, yrityslainat

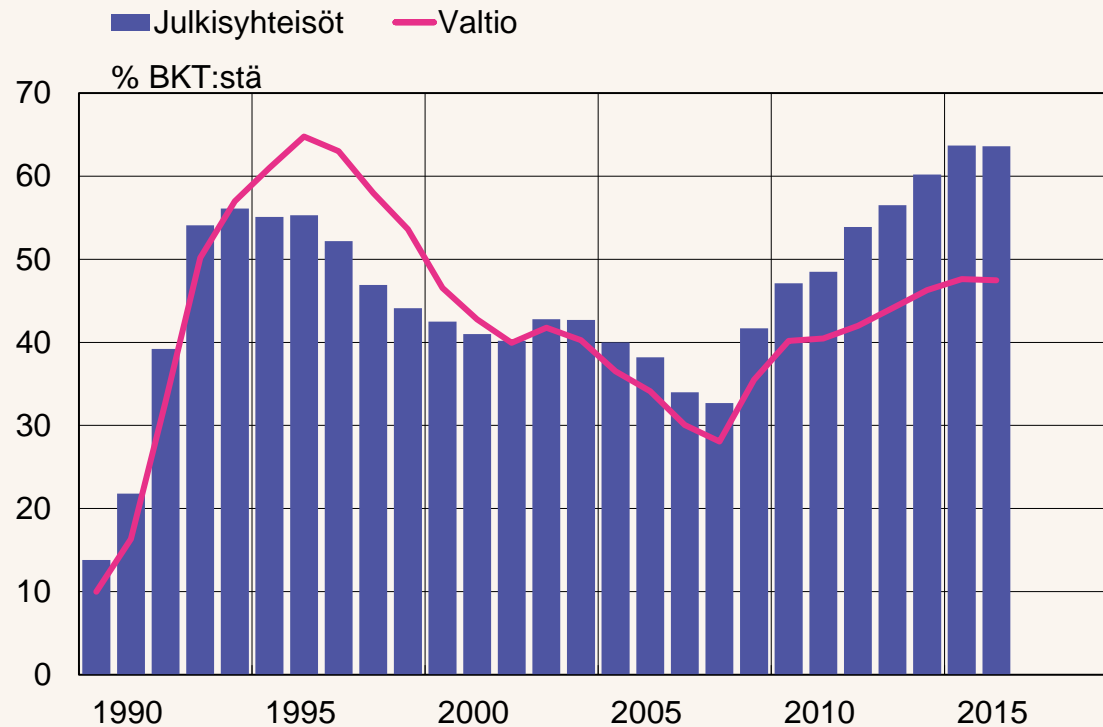
Sources: ECB and Macrobond.

32422@antolainakorot

Julkinen sektori velkaantunut nopeasti

Julkinen velka

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

Edellytykset kasvun jatkumiselle ovat vahvistuneet

- **Investoinnit luovat perustaa tulevalle kasvulle**, kiihdyttävät tuottavuuden kasvua ja lisäävät vientimahdollisuuksia tulevina vuosina
- **Kasvua tukeva rahapolitiikka**
- **Suotuisa kansainvälinen talous tukee kasvua**
  - Maailmankaupan kasvu kiihtynyt selvästi
  - Euroalueella investoinnit kasvavat ja investointitavaroiden kysyntä voimistunut maailmalla
  - Venäjän taloudessa näkymät parantuneet
  - Talouden kasvua haittaavia merkittäviä ulkoisia uhkakuvat lieventyneet
- **Suomen kilpailukykyä tukee yksikkötyökustannusten muuta euroaluetta hitaampi kehitys**

... mutta onko talouskasvu kestävä?

- **Velkaantuminen**
- **Työmarkkinat**
  - Jatkuuko kustannuskilpailukyvyn paraneminen?
- **Väestö ikääntyy**
- ***Työn tuottavuuden kasvu on trendin omaisesti hidastunut***
- ***Julkiset tulot eivät pitkällä aikavälillä riitä menojen rahoittamiseen ilman uusia toimia***
- **Julkinen talous velkaantuu edelleen, joskin suunta hitaasti paranemassa**
- **Uhkakuvia on edelleen myös kansainvälisessä taloudessa, joskin ne ovat pienentyneet viime aikoina**

Talouspolitiikan painopiste kasvun edellytysten vahvistamiseen

- Näkymiä vahvistaneet päätökset keskeisiä
  - Eläkeuudistus
  - Kilpailukyky sopimus
  - Toimet julkisen talouden vahvistamiseksi
- Kasvuedellytysten parantaminen tärkeää ja hyvä suhdannetilanne pitää käyttää heikompaan kasvuun varautumiseen
  - Pätee sekä yksityiseen että julkiseen sektoriin
- Voimavarat kohdistettava kasvupotentiaalin vahvistamiseen
  - Tuottavuus, työntarjonta, kilpailukyky

Kiitos!